

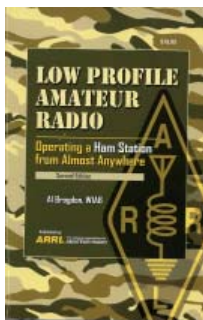

Då detta skrives kan man genom fönstret tydligt se att hösten är på ingång. Trädens löv färgas i allsköns vackra färger. Höststormarna prövar våra antenner och ruskväder gör att man mera gärna sitter inne och grejar med "inre tjänst". Det kan vara ett pass vid radion och exempelvis kommunjakten. Eller så experimenteras det med en ny konstruktion, QROlle eller annan spännande teknik i vår hobby.

Denna månad har jag läst en intressant och tänkvärd bok, jag har även varit på en kul loppmarknad och givetvis i QROlle-teamet jobbat hårt med att vidareutvecklar konstruktionen. Tack vare mycket välvillig hjälp från olika radiokompisar. God läsning.

Bokrecension – Low Profile Amateur Radio

Al Brogdon W1AB har skrivit den inspirerade boken "Low Profile Amateur Radio". Boken är utgiven av ARRL och beskriver på engelska med önskvärd tydlighet mycket av dom förutsättningarna som radioamatör har idag. Kanske mest kring dom legala aspekterna men kanske även kring de rekommenderade grejerna som förekommer. Inte dess då mindre vill jag varmt rekommendera denna bok för alla som behöver råd och dåd samt stöd och inspiration för att vara QRV trots kanske svåra förutsättningar.

Till syvende och sist är det många av oss radioamatörer som varken kan eller få sätta upp vidlyftiga antenn eller radioinstallationer för att utöva sin hobby. Författaren belyser på ett intressant sätt hur det i många länder är oerhört hårt reglerat inte bara från fastighetsägare, utan lika mycket av nationella och regionala lagar som styr. Vad sägs om lagar som beskriver hur avvikande en villaträdgårds utseende får vara från den föreskrivna normen i området... Ve den som sätter upp buskar eller träd som avviker. Med sådana förutsättningar så är det inte ens tal om att sätta upp en mast eller ens en trådanten.

Detta kan låta, men framför allt ÄR dystert för oss radioamatörer, som behöver lite mera skrymmande attiraljer ibland för att kunna utöva vår hobby.

QRP & egenbygge

Redaktör
SM0JZT, Tilman D. Thulesius
Klostervägen 52
196 31 Kungsängen
073 – 311 25 21
sm0jzt@ssa.se
www.ssa.se/radioteknik/

Men för att nu inte betraktas som en dysterkvist utan istället vända budskapet till något positivt, så slår en tanken att det gamla talesättet från finansfamiljen Wallenberg skulle kunna illustrera en möjlighet snarare än en begränsning.

"Att verka utan att synas" (lat: esse non videri) kan för oss illustrera den intressanta utmaning man ställs inför, eller vill anta - då man utövar sin hobby utan att det tar för mycket plats, resurser eller stör. Se det alltså en utmaning snarare än ett hinder. Att med små medel uppnå nästan oväntade resultat.

Bokens titel appellerade alltså givetvis även på undertecknad som inbiten QRP och portabelvän. Att med låg effekt kunna överbrygga stora avstånd är en kul utmaning, som ger den där extra kryddan och tävlingsnerven till hobbyen.

Författaren listar i boken de favoritantennerna som kan nyttjas. Även behandlas var dom kan placeras och gömmas men ändå ge rimliga prestanda. Vad sägs om att sätta upp dom på vinden eller gömma dom i en flaggstång eller något som kan liknas vid ett fågelhus? Det handlar givetvis mycket om trådantenn. Men även behandlas magnetloopar och liknande kompromisser.

SM0BYD Hans passade på att testa QROlle:n på Handenloppisen. CW-funktionen är nu förfinad och Hans hade endast positiva omdömen att fälla efter testet. Det bådars gott för QROlle som CW-rigg. Foto: SM0JZT Tilman

Några sidor i boken behandlar den eviga frågan... "QRP or Not QRP, that is the question". Här sparkar författaren givetvis in öppna dörrar hos undertecknad. Men faktum är just, att det ofta kan vara förutsättningen då man måste/vill köra med en låg profil. Låg uteffekt är bra för grannsämja och man kan verka utan att synas eller störa. Undertecknad har själv mycket god erfarenhet av detta från dom QTH:n där jag har verkat.

Att författaren tipsar om möjligheter till

SM5DEH Nils och SM0JZT Tilman med ryggen åt kameran pratar sig varma runt egenbygge med instresserade besökare. Foto SM0GDB Mats

spännande resultat vid portabel och mobiltrafik är också läsningen värd. Avslutningsvis kan nämnas att själva boken är camouflagemålad och är skönt begränsad i omfattning. Knappt 1 cm tjock gör den inte för stora avtryck i bokhyllan eller nattduksbordet, däremot gör den avtryck i tankarna kring vad som kan göras. Boken kostar 156 kr och finns att köpa genom Adlibris [1].

Egenbyggeträff på Handenloppis

SK0QQ arrangerade den 4 oktober en mycket trevlig loppmarknad i Handen söder om Stockholm. Jag fick möjlighet att delta på träffen, inte som säljare utan som språkrör och SSA sektionsledare för sektion radioteknik [2]. SM5DEH Nils var också på plats och svarade på allsköns frågor kring den digitala delen av QROlle-projektet. Det var verkligen trevligt att så många kom fram till oss för att prata egenbygge och dess fasetter. Framför allt var det kul att notera att en och annan yngre radioamatör lyfte på ögonbrynen då diskussionen trillade in på de möjligheter vi idag har med att gifta ihop radioteknik med nätet och närelaterad teknik. QROllen är ett lysande exempel på en öppen arkitektur som erbjuder möjlighet till vidare utbyggnad även för fjärrstyrning. Vi är inte beroende av proprietär programvaror och gränssnitt från våra ordinarie leverantörer. Här kan vi gå på öppna lösningar och protokoll som IP, RS232, Ethernet och USB. Källkoden är öppen så att var och en kan bidra med egna ideer.

Vi hade med oss ett antal exempel vid sidan om QROlle-prototyperna på modernt egenbygge för att ha som diskussionsunderlag och inte minst inspirationskälla. Samtalen gav mersmak och hjälper givetvis för att positionera aktiviteter inom Radioteknik och även QROlle-projektet.

QROlle-uppdatering

Projektet har de senaste veckorna fått en hel del väldigt positiv support från ett antal välvilliga CW-operatörer med mycket goda kunskaper. SM7CBS Tore har tillsammans med SM7MCD Leif och SM5COP Rune mycket noga nagelfarit konstruktionen ur ett användareperspektiv som CW-operatör och DX-jägare. Proven gjordes på en av de prototyper som just nu finns i drift. En hel del mycket värdefull återkoppling gavs per e-post och telefon till designerteamet. Vi kunde sedan med hart när vändande post återkomma med modifieringar. Nu har kan vi med tacksamhet till dessa herrar konstatera att:

- Bug-programvaran fungera utmärkt.
- Hängtiden till CW är variabel.
- Missljuden är identifierade och reducerade.
- Både manipulator och vanlig nyckel kan anslutas till samma kontakt.
- Split-funktionen är förfinad för optimal DX-jakt

Testerna har fallit mycket väl ut och efter modifieringarna kan vi nu konstatera att QROlle

SM7CBS Tore hackar bärvåg för glatta livet med den medhavda QROlle-prototypen. Trots att den innehåller grannlåt som CPU och ytmonterade komponenter accepterades den av Kråkgårdsgänget. På bordet finner man annars nästan idel gröna riggar. SM7XFZ Ragnar sträcker sig efter dagens enda mikrofon. Den skulle dock användas för att dokumentera den trevliga samvaron. Foto: SM7UCZ Johnny

II är en mycket god rigg även för CW-operatören. Man kan därmed anta att den även blir en populär rigg för de som gillar att aktivera SOTA-övningar.

För stunden jobbas det hårt med att städa upp hårdvaran i riggen. Det gäller både analogsidan och digitalsidan. Det handlar om att både städa bort onödiga kopplingar och lägga till nya kopplingar för att förfina funktionen. Tidsplanen ligger kvar även om vi primärt fokuserar på att presentera en felfri konstruktion för SSA:s medlemmar före att stressa fram något som inte fungerar rätt. Presentationen kommer att ske i QTC men även på hemsidan[3], som nu kommer att innehålla mer omfattande detaljer än förra QROlle-versionen.

Kråkgärde-träffen

Den 20–21 september träffades ett gäng QRP och egenbyggevänner under gemytliga former i Kråkgärde utanför Kalmar. Gänget är CW-diggare ut i fingerspetsarna förutom att dom gillar att samlas på gröna radioapparater av mindre dimension. Är det inte gröna riggar så bygger man gärna egna små QRP och QRPp riggar som med lätthet kan tas med för spännande fält-QSO:n.

Nu skulle det köras CW för hela slanten! SM7CBS Tore hade med sig den lånade QROlle-prototypen. En lite udda fågel bland dom enkla men väl funktionella gröna riggarna. En del muntra kommentarer fick riggen utstå för det faktum att den ju "innehåller en dator minsann", något som dom andra riggarna var

befriade från.

Laget runt, SM7XFZ Ragnar, SM7MCD Leif och SM7UCZ Johnny provade riggen och kunde konstatera att den gör mycket väl ifrån sig som CW-rigg. Tore hade påpassligt tagit med sig en extern bug, då han inte blivit helt kontant med moderniteter som den Iambic A/B-bug QROllen är utrustad med. Efter träffen hade Leif med sig riggen hem för att ge den ytterligare en noggrann teknisk omgång. Alla synpunkter från testet sammanställdes noggrant per e-post till QROlle designerteamet. Även detta har varit till stor hjälp för att sortera ut och bort dom vassa kanter som behövde slipas ner. Stort tack till Kråkgårdseteamet för engagemanget!

73 de Tilman SMOJZT

Referenser:

- [1] www.adlibris.se ISBN: 0872599744
- [2] www.ssa.se/radioteknik/ – SSA Sektion Radioteknik
- [3] www.qrolle.se – QROlle-hemsida